

ЛАПР 2023-2025

Општина Врњачка Бања

ОПШТИНА ВРЊАЧКА БАЊА
OPŠTINA VRNJАČKA BANJA
MUNICIPALITY OF VRNJАČKA BANJA

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН
ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА
У ОПШТИНИ ВРЊАЧКА БАЊА
2023-2025.

Март, 2023. године

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА
У ОПШТИНИ ВРЊАЧКА БАЊА
2023-2025.**

КООРДИНАТОР ИЗРАДЕ ПЛАНА

ОДСЕК ЗА ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Сузана Црноглавац

руководилац одсека

Душко Магделинић

координатор за капиталне инвестиције

Небојша Алимпић

координатор локалног економског развоја

ЧЛАНОВИ ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ РАДНЕ ГРУПЕ

Иван Џатић

Координатор, испред локалне самоуправе

Дејан Павловић

Координатор за инклузију Рома и Ромкиња Општине Врњачка
Бања

Марина Станковић

Руководилац Одсека за привредне и друштвене делатности

Зоран Дунић

Руководилац Одсека за буџет и финансије

Дејан Пецић

Руководилац Одсека за инспекцијске послове

Биљана Новоселац

Руководилац Одсека за урбанизам, еколошке, имовинско-правне
и стамбене послове

Марија Павловић

Представник Дома здравља „Др Никола Џамић“

Сандра Николенић

Директорка Центра за социјални рад

Бобан Дубовац

Начелник Полицијске станице у Врњачкој Бањи

Даница Гочанин

Представница Националне службе за запошљавање

Срећко Ваљар

Директор ОШ „Бранко Радичевић“

Драгана Хаџиристић

Директорка Предшколске установе „Радост“

Саша Миленковић

Директор Установе „Културни центар“

Драгана Милошевић Лукић

Представник Општинске Стамбене Агенције

Предраг Николовски

Удружење Грађана „Кортекс“

Игор Дрманац

Директор Основне Школе „Младост“ Врњци

Ненад Радовановић

Директор Основне Школе „Попински Борци“

Наташа Стојадиновић

Представник Црвеног Крста

Јелена Чеперковић

Директорка Угоститељско Туристичке Школе са Домом Ученика

Сандра Васић

Педагошки Асистент у ОШ „Бранко Радичевић“ у Грачацу

Саша Васић

Удружење Рома Грачац

Јасмина Трифуновић

Руководилац Одсека за послове органа општине

Владимир Стаменић

Одсек за Буџет и финансије

Милена Зиск

Врњачка радио-телевизија

Милош Марић

Дом здравља „Др Никола Џамић“

Ненад Манојловић

Градски већник

Весна Ђорђевић

Врњачке Новине

Момчило Крстић

Директор предузећа „Градско Зеленили и Чистоћа“

Сви термини којима су у тексту означени припадност, положаји, професије, односно занимања, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Скупштина општине Врњачка Бања на __ редовној седници одржаној дана _____ године, на основу чл. 20. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон) и чл. 14. и 36. Статута општине Врњачка Бања („Сл. лист Општине Врњачка Бања“, бр. 01/21 пречишћен текст и 04/21) доноси

ОДЛУКУ
О ПОКРЕТАЊУ ПРОЦЕСА ИЗРАДЕ
ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА
У ОПШТИНИ ВРЊАЧКА БАЊА
2023-2025

Члан 1.

Приступа се процесу израде Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Врњачка Бања за период 2023-2025. године (у даљем тексту: ЛАП).

Члан 2.

Сви термини којима су у тексту означени припадност, положаји, професије, односно занимања, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Члан 3.

Циљ израде ЛАП-а је да се оствари побољшан социјално-економски положај ромске националне мањине у општини Врњачка Бања уз пуно уживање мањинских права и постизање веће социјалне укључености Рома у све сегменте друштва у локалној заједници.

Члан 4.

Задатак ЛАП-а је идентификовање проблема припадника ромске националне мањине на територији општине Врњачка Бања и осмишљавање активности и мера којима би се деловало на узроке идентификованих проблема.

Кључна питања којима се ЛАП бави су: какав је тренутни положај припадника ромске националне мањине у локалној заједници, шта је утицало на такво стање, какве су перспективе, које су активности и мере на располагању, као и који се ефекти реализацијом ЛАП-а очекују да буду постигнути.

Члан 5.

Одређује се Институционална радна група у оквиру програма „РОМАКТЕД – промовисање доброг управљања и оснаживање Рома на локалном нивоу“ формирана Решењем председника општине _____ од _____. године за носиоца израде ЛАП-а из чл. 1. ове Одлуке.

Члан 6.

Задужује се организациона јединица Општинске управе надлежна за локални економски развој за обављање стручних послова за потребе израде ЛАП-а.

Члан 7.

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Сл. листу Општине Врњачка Бања“.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА
Број: _____ од _____. године
ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
Иван Радовић, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Правни основ и разлози за доношење ове одлуке

Правни основ за израду ЛАП-а налази се у чл. 20. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007 и 83/2014 - др. закон) којим је дефинисано да се Општина, преко својих органа, у складу с Уставом и законом, стара о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права, као и чл. 14. и 36. Статута општине Врњачка Бања („Сл. лист Општине Врњачка Бања“, бр. 01/21 пречишћен текст и 04/21), којима се утврђује да се општина стара о остваривању, заштити и унапређењу људских права, доноси стратегије и усваја посебне мере у циљу отклањања неједнакости и стварања једнаких могућности остваривања људских и мањинских права, помаже развој различитих облика самопомоћи и солидарности са лицима са посебним потребама, као и са лицима која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима и подстиче активности и пружа помоћ организацијама особа са инвалидитетом и другим социјално-хуманитарним организацијама на својој територији;

Разлози за доношење ове одлуке огледају се у жељи да се побољша социјално-економски положај ромске националне мањине у општини Врњачка Бања, уз пуно уживање мањинских права и оствари већа социјална укљученост Рома у све сегменте друштва у локалној заједници, а кроз идентификацију проблема припадника ромске мањине на територији општине Врњачка Бања и дефинисање активности и мера којима би се деловало на узроке идентификованих проблема. Такође, потребно је и да се развију капацитети органа локалне самоуправе са циљем ефикасног старања о остваривању и заштити права лица ромске националности и делотворно укључе представници ромске заједнице у поступке осмишљавања и спровођења активности и мера и остваривања гарантованих људских права на рад, становање, образовање, социјалну и здравствену заштиту.

Финансијски ефекти

За реализацију ове одлуке нису потребна финансијска средства.

Ступање на снагу и објављивање

Ова Одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Сл. листу Општине Врњачка Бања“.

ОПШТИНСКА УПРАВА ОДСЕК ЗА ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ

ОБРАДИО:

Небојша Алимпић

координатор локалног економског развоја

РУКОВОДИЛАЦ ОДСЕКА

Сузана Црноглавац

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ
Славиша Пауновић

На основу члана 20. став 1. тачка 10 и члана 44. став 1.тачка 5. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон и 47/2018), члан 56. Статута општине Врњачка Бања („Службени лист Општине Врњачка Бања“, бр.23/16-пречишћен текст) и Протокола о сарадњи између Савета Европе, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Општине Врњачка Бања у оквиру програма „РОМАКТЕД- промовисање доброг управљања и оснаживање ромске заједнице на локалном нивоу“ који спроводе Европска унија и Савет Европе (у даљем тексту: РОМАКТЕД програм),Председник Општине Врњачка Бања доноси

РЕШЕЊЕ
О ОБРАЗОВАЊУ ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ РАДНЕ ГРУПЕ У ОКВИРУ ПРОГРАМА
„РОМАКТЕД-ПРОМОВИСАЊЕ ДОБРОГ УПРАВЉАЊА И ОСНАЖИВАЊЕ
РОМСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ”

Оснивање и положај групе

Члан 1.

Образује се Институционална радна група РОМАКТЕД програма, у циљу унапређења комуникације и координације активности, те побољшања делотворности рада служби које се на локалном нивоу баве проблемима Рома, као стручно саветодавно радно тело Председника општине.

Чланови Институционалне радне групе

Члан 2.

Институционална радна група има 15 чланова.

Чланови Институционалне радне групе су:

1. Јасмина Трифуновић, делегирана контакт особа за програм РОМАКТЕД од стране Председника општине, уједно и координатор институционалне радне групе;
2. Ненад Манојловић Заменик контакт особе за програм РОМАКТЕД
3. Дејан Павловић, координатор Канцеларије за ромска питања;
4. Живорад Јаћимовић, руководилац Одсека за привредне и друштвене делатности;
5. Зоран Дунић, руководилац Одсека за буџет и финансије;
6. Дејан Пецић, руководилац Одсека за инспекцијске послове;
7. Славица Стаменић, руководилац Одсека за урбанизам, еколошке имовинско-правне и стамбене послове;
8. Слободан Дишовић, секретар Црвеног крста;
9. Сандра Миодраговић, директорка Центра за социјални рад;
10. Даница Гочанин, представница Националне службе за запошљавање- испостава Врњачка Бања;
11. Срећко Ваљар, директор основне школе „Бранко Радичевић“;
12. Драгана Хаџи Ристић, директорка предшколске установе „Радост“;
13. Саша Миленковић, директор установе „Културни центар“;
14. Горан Атанасковић, представник Општинске стамбене агенције.

Чланови Институционалне радне групе именују се на временски период спровођења програма ROMACTED и ROMACTED 2.

На састанцима Институционалне радне групе могу се позивати и представници/це других органа и организација, ако је то потребно ради информисања чланова Радне групе о

одређеном питању (нпр. заштитник грађана, представници/це организација цивилних друштва, медији и сл.).

Задаци радне групе

Члан 3.

Задаци чланова Институционалне радне групе су:

- Учествовање у креирању и имплементацији заједничких активности/планова са локалном акционом групом ROMACTED и ROMACTED 2 програма, фацитатором и националним ROMACTED и ROMACTED 2 тимом;
- Обезбеђивање сталне комуникације и сарадње са представницима/цама локалне акционе групе ROMACTED и ROMACTED 2 програма, фацитатором и координатором националног тима ROMACTED и ROMACTED 2 програма,;
- Учествовање на радионицама и обукама које ће организовати фацитатор и/или координатор националног тима ROMACTED и ROMACTED 2 програма;
- Подржавање остваривања позитивних промена у текућим административним праксама (оцењене као такве, како од стране запослених у локалној самоуправи, тако и од ромске заједнице), а које су резултат горе наведених тренинга и дијалога са ромском заједницом;
- Активно подржавање и учествовање у процени резултата и утицаја који програм остварује на терену;
- Правовремено извештавање градоначелника/одборника о напретку имплементације Програма и старање да су све предложене одлуке узете у обзир и достављене доносиоцима одлука на разматрање;
- Размена информација о текућим пословима и иницијативама у делокругу свих органа и организација, као и података, у складу са прописима о заштити података о личности;
- Учествовање у изради или ревизији локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња заједно са локалним акционим групама из ромске заједнице, које су успостављене у оквиру ROMACTED и ROMACTED 2 програма,;
- промовисање интеграције локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у развојне стратешке документе и планове локалне самоуправе;
- Пружање подршке спровођењу локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња, укључујући и активности које су интегрисане у развојним стратегијама општине/града, путем предлагања алокације локалних ресурса као и обезбеђивањем, уколико и када је то могуће, других извора финансирања, укључујући ЕУ фондове.
- Указују надлежним органима на случајеве дискриминације према ромској заједници у општини/граду;
- Промовисање и подржавање укључивања Рома и Ромкиња у доношење одлука на локалном нивоу (посебно њихово укључивање у рад органа и тела општине/града, школских одбора, савета родитеља итд.);
- Иницирање доношења одлука надлежних органа општине/града и других органа и организација којима се унапређује положај Рома и Ромкиња;
- Учествовање у активностима којима се промовише мултикултуралност;
- Информисање становништво општине/града о ромској култури;
о положају Рома и Ромкиња у општини Врњачка Бања;
- предузима друге активности у циљу унапређења положаја Рома и Ромкиња у општини Врњачка Бања, у складу са законом и општим актима општине Врњачка Бања.

Пословник Институционалне групе

Члан 4.

Институционална радна група обавља своје задатке у складу са дефинисаним активностима ROMACTED и ROMACTED 2 програма.

Рад Институционалне радне групе ближе се уређује Пословником о раду који се усваја већином гласова присутних чланова Институционалне радне групе.

Средства за рад

Члан 5.

Средства за рад Радне групе обезбеђује општина/град.

Чланови Радне групе не примају посебну накнаду за учешће у раду Радне групе.

Извештавање

Члан 6.

Институционална радна група подноси годишњи извештај о раду Председнику општине, на основу усвојеног годишњег плана рада, најкасније до 1. марта текуће године за претходну годину.

Годишњи извештај садржи податке о раду и реализованим активностима Институционалне радне групе, као и анализу стања и оцену положаја Рома и Ромкиња у општини Врњачка Бања.

Ступање на снагу

Члан 7.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана доношења.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Програм „ ROMACTED и ROMACTED 2 - Промовисање доброг управљања и оснаживања ромске заједнице на локалном нивоу (у даљем тексту: Програм), који спроводи Савет Европе и Европска унија, предвиђа да у 11 одабраних пилот општина/градова буду образовани тзв. Институционалне радне групе ROMACTED и ROMACTED 2 програма, у циљу унапређења комуникације и координације активности, те побољшања делотворности рада служби које се на локалном нивоу баве проблемима Рома и Ромкиња. Овај циљ је у складу и са Стратегијом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2022. до 2030. године и локалним акционим плановима за унапређење положаја Рома и Ромкиња усвојеним у великом броју општина и градова. Потписници протокола о сарадњи у имплементацији ROMACTED и ROMACTED 2 програма у Србији су бивша потпредседница Владе Републике Србије и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије и председавајућа Координационог тела за имплементацију и праћење реализације Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Србији за период 2022-2030. године (проф. др Зорана З. Михајловић), бивши Шеф мисије Савета Европе у Београду (Тим Картрајт), и Бобана Ђуровића, председника општине Врњачка Бања.

Побољшање социо-економског положаја Рома и Ромкиња је препознато као важан циљ и у актима Европске уније – Европске комисије и Европског парламента – који обавезују и земље кандидате за чланство (као што је Оквир за националне стратегије за Роме и документима Савета Европе, чија је Србија чланица (в. Стразбуршку декларацију о Ромима).

Осим пилот општина/градова које учествују у реализацији овог Програма, овако припремљен модел акта је могуће применити у свим општинама и градовима у Србији.

Правни основ

1. Имајући у виду да су чланови Институционалне радне групе ROMACTED и ROMACTED 2 програма представници/це различитих органа, установа и организација, од којих неке оснива Република, а неке јединице локалне самоуправе, било је потребно размотрити могућности за успостављање одговарајућег институционалног оквира у складу са важећим прописима. Размотрена су три могућа решења: 1) успостављање законског основа за образовање Институционалне радне групе; 2) закључивање меморандума/споразума о сарадњи између укључених органа и установа; 3) образовање институционалних радних група од стране органа локалне самоуправе.
2. Узимајући у обзир слична интересорна тела која у различитим областима делују на локалном нивоу (пре свега, интересорних комисија за процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком детету или ученику, савета за запошљавање и савета за јавно здравље), закључено је да је образовање тих тела од стране органа локалне самоуправе предвиђено законима који уређују одговарајуће области (као што су нпр. Закон о основама система образовања и васпитања – Службени гласник РС, бр. 88/2017, 27/2018; Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености – Службени гласник РС, бр. 36/2009, 30/2010, 88/2010, 38/2015, 113/2017 и Закон о правима пацијената – Службени гласник РС, бр. 45/2013). Међутим, како је инклузија Рома и Ромкиња питање које се односи на многобројне области живота и које је дефинисано у бројним стратешким и планским документима кроз дефинисане активности, и поред тога тешко је замислити један закон којим би било предвиђено образовање оваквог тима.
3. У нашем правном систему не постоји пропис којим би на генералан начин било уређено успостављање међуресорних тела између различитих нивоа власти. На пример, чланом 64. Закона о државној управи (Службени гласник РС, бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 30/2018) је уређен начин оснивања заједничких тела и пројектних група у којима учествује више органа државне управе, али не уређује начин на који се формирају заједничка тела или групе у којима учествују органи са различитих нивоа власти (нпр. покрајинског или локалног нивоа).
4. Поред тога, Уставом Републике Србије (Службени гласник РС, бр. 98/2006) је предвиђена изворна надлежност јединица локалне самоуправе да се старају о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права. Та надлежност предвиђена је и Законом о локалној самоуправи, Формирањем оваквих институционалних радних група се боље остварују наведене надлежности локалне самоуправе, те додатни законски основ није потребан.

ОПШТИНА ВРЊАЧКА БАЊА
Број 110-162/2018 од 15.11.2018.године
ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ
Бобан Ђуровић с.р.

Скупштина општине Врњачка Бања на ____ седници одржаној ____ . ____ .2023. године, на основу чл. 20. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон) и члановима 14. и 36. Статута општине Врњачка Бања („Сл. лист општине Врњачка Бања“, бр. 01/21 – пречишћен текст и 04/21), доноси

О Д Л У К А
О УСВАЈАЊУ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА
ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У ОПШТИНИ ВРЊАЧКА БАЊА
2023-2025

Члан 1.

Усваја се Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Врњачка Бања за период 2023-2025. године (у даљем тексту: ЛАП).

Члан 2.

Општи циљ ЛАП је унапређење положаја Рома и Ромкиња на територији општине Врњачка Бања, стварање услова за њихову социјалну укљученост, смањење сиромаштва и сузбијање дискриминације Рома и Ромкиња, односно стварање услова за пун приступ остваривању људских права лица ромске националности.

ЛАП је усклађен, како са националним стратешким документима од значаја за питања Рома, тако и са циљевима Стратегије одрживог развоја 2013-2023. године и Плана развоја општине Врњачка Бања 2023-2030.

Члан 3.

Општина Врњачка Бања овим документом изражава пуну спремност за реализацију пројеката и планова који су представљени у специфичним циљевима Локалног акционог плана. Обједињавањем свих релевантних актера у локалној заједници, кроз сталне активности Институционалне радне групе, створена је могућност за координацију и активно праћење проблема, као и за реализацију циљева Локалног акционог плана. Коначни циљ, коме се приближавамо кроз овај Локални акциони план, а коме општина Врњачка Бања у свом деловању увек тежи, јесу једнаке шансе и могућности и једнака права свих становника који живе или су привремено смештени на њеној територији.

Члан 4.

Праћење и оцену ефеката програма и мера овог акционог плана вршиће Институционална радна група.

Члан 5.

Обавезују се носиоци активности за спровођење програма и мера, извођачи радова и актери који буду укључени у спровођење програма и мера ЛАП да Институционалној радној групи по окончању активности, односно њеном захтеву, доставе коначне, односно периодичне извештаје о реализацији тих програма и мера.

Члан 6.

ЛАП је саставни део ове Одлуке и биће објављен на званичном сајту Општине Врњачка Бања.

Члан 7.

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Сл. листу Општине Врњачка Бања”.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА
БАЊА

Број: ____ - ____ / ____ од ____ . ____ . ____ године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

Иван Радовић, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Правни основ и разлози за доношење ове одлуке

Правни основ за израду ЛАП-а налази се у чл. 20. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон) којим је дефинисано да се Општина, преко својих органа, у складу с Уставом и законом, стара о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права, као и чл. 14. и 36. Статута општине Врњачка Бања („Сл. лист општине Врњачка Бања“, бр. 01/21 – пречишћен текст и 04/21), којима се утврђује да се општина стара о остваривању, заштити и унапређењу људских права, доноси стратегије и усваја посебне мере у циљу отклањања неједнакости и стварања једнаких могућности остваривања људских и мањинских права, помаже развој различитих облика самопомоћи и солидарности са лицима са посебним потребама, као и са лицима која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима и подстиче активности и пружа помоћ организацијама особа са инвалидитетом и другим социјално-хуманитарним организацијама на својој територији;

Разлози за доношење ове одлуке огледају се у жељи да се побољша социјално-економски положај ромске националне мањине у општини Врњачка Бања, уз пуно уживање мањинских права и оствари већа социјална укљученост Рома у све сегменте друштва у локалној заједници, а кроз идентификацију проблема припадника ромске мањине на територији општине Врњачка Бања и дефинисање активности и мера којима би се деловало на узроке идентификованих проблема. Такође, потребно је и да се развију капацитети органа локалне самоуправе са циљем ефикасног старања о остваривању и заштити права лица ромске националности и делотворно укључе представници ромске заједнице у поступке осмишљавања и спровођења активности и мера и остваривања гарантованих људских права на рад, становање, образовање, социјалну и здравствену заштиту.

Финансијски ефекти

Одлуком о буџету општине Врњачка Бања за 2023. годину за реализацију ове Одлуке у 2023. години планирана су средства на следећој позицији: Раздео 4 Општинска управа, Глава 4.01.35. Програмска класификација 0901 Социјална и дечија заштита, Економска класификација 472 Накнаде за социјалну заштиту из буџета у износу од 500.000,00 динара, а у складу са Акционим планом ЛАПМ.

Ступање на снагу и објављивање

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Сл. листу Општине Врњачка Бања”.

ОПШТИНСКА УПРАВА ОДСЕК ЗА ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И ИНВЕСТИЦИЈЕ

ОБРАДИО:

Небојша Алимпић

координатор локалног економског развоја

РУКОВОДИЛАЦ ОДСЕКА

Сузана Црноглавац

НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Славиша Пауновић

САДРЖАЈ

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА	15
УВОД	16
Уводна реч Председника општине.....	17
Методологија.....	18
Принципи на којима се заснива локални акциони план.....	19
1. СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ	20
2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ ВРЊАЧКА БАЊА	22
3. АНАЛИЗА СТАЊА РОМСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У ОПШТИНИ ВРЊАЧКА БАЊА	24
4. SWOT АНАЛИЗА ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА	28
5. ЦИЉЕВИ И МЕРЕ ЛАП-А	29
6. ПЛАН АКЦИЈЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ	31
6.1. Акциони план	31
6.2. Ресурси / буџет	39
7. ПРИМЕНА И ПРАЋЕЊЕ	40
7.1. Аранжмани за примену (имплементација)	40
7.2. Праћење и оцена успешности (мониторинг и евалуација)	41
ЛИТЕРАТУРА	44

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

Ради лакшег разумевања овог документа у наставку издвајамо изразе и скраћенице са њиховим значењима:

ПА	Педагошки асистент
ДЗ	Дом здравља Врњачка Бања
ЛАП	Локални акциони план за инклузију Рома и Ромкиња у општини Врњачка Бања
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
НВО	Невладина организација
НСЗ	Национална служба за запошљавање
ОШ	Основна школа
ППП	Припремно предшколски програм
РС	Република Србија
СКГО	Стална конференција градова и општина
СШ	Средња школа
ЦСР	Центар за социјални рад
КЦ	Културни центар

УВОД

Усвајањем Стратегије за социјалну инклузију Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2022. до 2030. године ("Службени гласник РС", број 23 од 17. фебруара 2022.), Влада Републике Србије је показала спремност за настављањем напора за унапређењем положаја ове маргинализоване групе становништва.

Наведени стратегија је водећи стратешки документ, који позива институције на националном и локалном нивоу за предузимање активности ради социјалног укључивања Рома и Ромкиња и сузбијање дискриминације према истим, а такође и за стварање услова за приступ остваривања људских права. Важно је навести да су Ромкиње посебна рањива група, и да за њих положај треба додатно посветити пажњу.

Стратегија садржи циљеве и мере за пет приоритетних области: образовање, запошљавање, становање, здравствена заштита и социјална заштита. Примена овог документа обезбеђује се кроз национални Акциони план, који се усваја за двогодишњи период. У току је имплементација новог националног Акционог плана за период од 2022. до 2024. године. Даља имплементација стратешког документа на локалном нивоу обезбеђује се кроз Локалне акционе планове за социјалну инклузију Рома и Ромкиња, које усвајају општине и градови.

Општина Врњачка Бања приступила је изради Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња општине Врњачка Бања за период од 2023. до 2025. године (ЛАП), јер је исти један од приоритета Локалне акционе групе ROMACTED и ROMACTED 2 програма а у циљу креирања стратешких и институционалних механизма за социјално укључивање Рома и Ромкиња.

Институционалној радној групи програма „ ROMACTED и ROMACTED 2 - Промовисање добре управе и оснаживање ромске заједнице на локалном нивоу“ поверен је задатак израде Нацрта локалног акционог плана за социјалну инклузију Рома и Ромкиња у општини Врњачка Бања за период од 2019. до 2021. године, уз стручну помоћ експерта РОМАКТЕД програма.

Допринос креирању документа дали су и представници ромске националне мањине који су били део партиципативног приступа.

У циљу израде овог документа реализоване су следеће активности: припремљена је анализа стања припадника ромске националне мањине у општини Врњачка Бања, израђена је *SWOT* анализа општине Врњачка Бања, одржане су радионице и састанци са представницима институција и ромске заједнице у циљу израде коначног нацрта локалног акционог плана. А на крају процеса одржана је јавна расправа са циљем представљања наведеног документа.

Уводна реч Председника општине

Локална самоуправа је, заједно са Владом Републике Србије, у обавези да обезбеди једнаке могућности за унапређење квалитета свих грађана. Поштовањем основних људских права, омогућавањем учешћа маргинализованих група у друштвеном, политичком и културном животу, доприноси се целокупном инклузивном расту Републике Србије.

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Врњачка Бања 2023-2025. израђен је са идејом водилом да допринесе унапређењу квалитета живота припадника ромске националне мањине на територији општине Врњачка Бања. Израдом овог локалног плана акције створени су услови да се сви проблеми решавају плански у складу са идентификованим потребама корисника на различитим нивоима, на основу доброг познавања и дефинисања приоритетних потреба и постојећих ресурса.

Подстицај за усвајање Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Врњачка Бања је смањење сиромаштва и сузбијање дискриминације Рома и Ромкиња, односно стварање услова за пун приступ остваривању људских права.

Да би се овај начин рада одржао, разрадио и унапредио, неопходно је развијати капацитете институција и организација које су саставни део система политике социјалне заштите или се баве питањима од значаја за заштиту људских и мањинских права. Обзиром на ограничена буџетска средства којима Општина Врњачка Бања располаже, јасно и прецизно су утврђени приоритетни правци деловања, а активности усмерене ка дефинисаним циљним групама и корисницима услуга. Основ за решавање питања чини партнерство локалне самоуправе, свих јавних институција, установа и невладиних организација који су се овом приликом на један квалитетно другачији начин окупили на заједничком задатку. Због својих универзалних вредности и користи за све припаднике ромске националне мањине који живе на територији општине, реализација овог плана треба да буде независна од политичких промена у локалној власти.

Општина Врњачка Бања овим документом изражава пуну спремност за реализацију пројеката и планова који су представљени у специфичним циљевима Плана. Документ представља план мера и активности које треба спроводити у планираном временском оквиру, како би се унапредио положај припадника ромске националне мањине. Обједињавањем свих релевантних актера у локалној заједници, створена је могућност за координацију и активно праћење проблема, као и за реализацију циљева ЛАП-а.

Бобан Ђуровић
Председник општине Врњачка Бања

Методологија

Постојећа култура и традиција, развој науке и количина доступних знања и информација, као и утицај друштвеног и политичког окружења формирају системе вредности и начин мишљења у одређеној средини. Иако се системи вредности формирају под утицајем окружења, они су део унутрашњег живота сваког појединца али и одређене групе. Системи вредности се манифестују као жељени квалитет појаве или ствари за коју појединац или група сматра да је више или мање пожељна, корисна итд.

Системи вредности и начин гледања на свет доводе до спознаје сврхе тј. друштвеног смисла постојања, визије тј. слике жељеног стања у будућности и мисије тј. задатка који треба да оствари Општина на том путу. Да би се реализовале визија и мисија потребно је разрадити стратегију која представља одређивање стратешких циљева, принципа тј. правила циљног понашања, праваца акције, организационе структуре и дефинисање потребних ресурса за остварење циљева.

Визија је дефинисана ради остварења сврхе као врховног циља. Изјава о визији представља стратешке намере Општине које се усмеравају на њене ресурсе ради постизања жељене будућности.

Мисија је скуп основних опредељења и намера једне организације, која одражава опредељење руководства засновано на њеним могућностима и приликама у окружењу. Мисијом је сажето образложено шта организација намерава да учини у наредном периоду како би испунила сврху свог постојања, уклапајући се у захтеве, услове, ограничења и интересе окружења, уз поштовање сопствених интереса, жеља и могућности.

Срж документа представља структура циљева која је логична и хијерархијска. Циљеви се рашчлањавају по нивоима на све детаљније циљеве до нивоа програма и пројеката.¹

¹ проф. др Милан Коларевић, проф. др Тихомир Пантелић, проф. др Саво Трифуновић, Ненад Остраћанин: „Методологија израде стратегије одрживог развоја“, Међународна научна конференција МЕНАЦМЕНТ 2010, Крушевац, 2010. године.

Принципи на којима се заснива локални акциони план

Транспарентност процеса планирања	информације о решавању проблема на територији Општине Врњачка Бања треба да буду доступне свим заинтересованим странама
Стална интерактивна комуникација између учесника у изради Плана јавног здравља	учесници у процесу израде овог документа треба да међусобно континуирано размењују информације о сегментима на којима раде и да конструктивно учествују у креирању других делова плана
Мултидисциплинарност и међуресурска сарадња	акционо планирање треба да ојача постојећа партнерства између цивилног друштва, државних институција и локалне самоуправе и пословног сектора
Праћење и процена успешности решавања питања	треба утврдити моделе праћења и процене успешности и континуирано пратити постигнуте резултате, анализирати их и благовремено отклањати уочене недостатке
Дефинисање и развијање комуникационе стратегије	неопходно је и корисно активно сарађивати са локалним медијима, како би се корисници максимално информисали и укључили у процес имплементације плана

1. СТРАТЕШКИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Стратешки оквир за израду Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Врњачка Бања 2023-2025 чини Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2022 до 2030. године. Основни разлог за доношење ове стратегије је стварање услова за социјалну укљученост, смањење сиромаштва и сузбијање дискриминације Рома, односно стварање услова за пун приступ остваривању људских права лица ромске националности. Поред тога, разлози због којих је донета ова стратегија произашли су из потребе да се створе предуслови за остваривање поменутих стратешких циљева, у смислу да се:

- Успоставе механизми за спровођење, планирање, праћење и унапређење усвојених мера и активности;
- Развију капацитети и одговорност органа државне управе и локалне самоуправе да се ефикасно старају о остваривању и заштити права лица ромске националности;
- Обезбеде средства у буџету Републике Србије, буџетима јединица локалне самоуправе, као и код међународних развојних партнера који делују у Републици Србији за финансирање стратешких мера;
- Делотворно укључе представници ромске заједнице у поступке осмишљавања и спровођења стратешких мера и остваривања гарантованих људских права на рад, становање, образовање, социјалну и здравствену заштиту.

Активне стратегије/локални акциони планови општине Врњачка Бања су:

1. Стратегија одрживог развоја општине Врњачка Бања за период од 2013. до 2023. године
2. Акциони план Стратегија одрживог развоја општине Врњачка Бања за период од 2013. до 2023. године
3. План развоја општине Врњачка Бања за период 2023-2030. године
4. Стратегија пољопривреде и руралног развоја општине Врњачка Бања за период од 2014. до 2024. године
5. Локални акциони план за младе за период од 2020. до 2025. године
6. Локални антикорупцијски план општине Врњачка Бања за период од 2023. до 2025. године
7. Локални акциони план за унапређење положаја миграната на територији општине Врњачка Бања за период од 2023. до 2026. године
8. План јавног здравља општине Врњачка Бања за период од 2019. до 2029. године
9. Локални акциони план за запошљавање за 2023-2023. годину
10. Стамбена стратегија за период од 2019. до 2029. године

Водећи стратешки документ општине Врњачка Бања јесте Стратегија одрживог развоја. Овај документ садржи одређене мере и активности које се односе на Роме. Такође, већина наведених акционих планова препознаје припаднике ромске заједнице као једну од група корисника планираних мера и активности.

Институционални оквиру инклузије Рома општине Врњачка Бања ослања се на координатора за ромска питања. Са почетком спровођења пројекта „РОМАКЕТЕД-Промовисање доброг управљања и оснаживање ромске заједнице на локалном нивоу“, формирана је Институционална радна група, коју чине представници ресорних локалних институција. Ово је прво међуресорно радно тело које се бави питањима инклузије Рома. На територије општине Врњачка Бања ангажован је један педагошки

асистент у основној школи „Бранко Радичевић“ у Граццу. Здравствена медијаторка није ангажована у општини Врњачка Бања.

2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ ВРЊАЧКА БАЊА

Врњачка Бања, туристичко место прве категорије, центар интегралне туристичке регије, налази се у централном делу Републике Србије на 43°37' северне географске ширине, 20°53' источне географске дужине, на око 200km јужно од Београда. Простире се долином Западне Мораве, северним падинама Гоча (1.147 мнв), и налази у залеђу јужних обронака Гледићких планина (Црни врх 819 мнв, Палеж 853 мнв), Копаоника (2.017 м), Жељина (1.785 м) и Столова (1.376 м). На простору од 239 км², у 14 насеља, по попису из 2011. године, живи 27.527 становника (Према последњој процени РЗС из 2016. године број становника се смањио и износи 26.544 становника).

Обухватајући простор средњег поља Западног поморавља, општина Врњачка Бања се налази на инфраструктурном коридору Краљево - Крушевац. Просторно, општина Врњачка Бања припада групи мањих општина у Србији. У непосредном је територијалном контакту са општинама Краљево, Трстеник и Александровац, са којима је инфраструктурно веома добро повезана. Магистралним железничким и путним правцем повезана је преко Краљева и Крушевца са свим осталим подручјима у Србији, а путем преко Гоча и непосредно са Александровцем.

Период од 1948. године до 2012. године карактерише позитиван тренд (са 15.916 у 1948. години, број становника на подручју општине Врњачка Бања се повећао на 27.527 у 2011. години). Међутим, у последњим декадама 1971-1981. и 1991-2012. године општина Врњачка Бања бележи смањење стопе прираста укупног становништва (12,1 и 4,3 на 1.000 становника). Такође, вредности ланчаних индекса опадају (са 116,6 у 1971. на 102,4 у 2002. и 103,2 у 2012. години). Према прелиминарним подацима Пописа из 2022. године укупан број становника на територији општине Врњачка Бања износи свега 25.181, што представља апсолутни пад од 2.346, односно за 8,52 %.

Општина Врњачка Бања заузима површину од 240 км² и има укупно 14 насеља (Врњачка Бања, Вранеша, Врњци, Вукушица, Гоч, Грачац, Липова, Ново Село, Отроци, Подунавци, Рсавци, Руђинци, Станишинци, Штулац).

Број становника	25.181 (прелиминарни резултати Пописа из 2022. године)
Површина	239 км ²
Округ	Рашки

Општина има празник. Дан – Празник Општине Врњачка Бања је 14. јул - свети Врачи, на који је 1868. године основано Основателно фондаторско друштво лековите кисело - вруће воде у Врњцима.

Географски положај

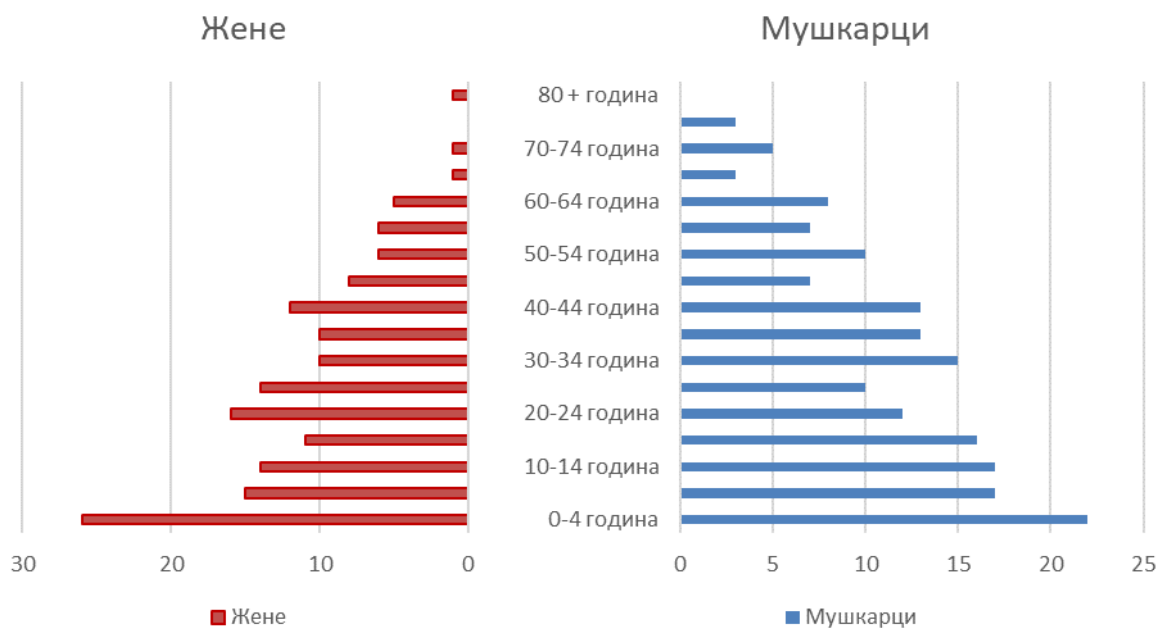
Врњачка Бања је привредни, политички и културни центар општине са укупно 14 насеља на простору од око 240км². На подручју општине живи 25.181 становника (прелиминарни резултати Пописа из 2022. године), а сама Бања има око 15.000 становника. Врњачка Бања се налази у централном делу Републике Србије, на 43° 23' северне географске ширине и 20° 54' источне географске дужине, око 200 км јужно од Београда. Бањско насеље је делом на благим, обронцима планине Гоч према Западној Морави и делом у питомим долинама Врњачке реке и Липовачке реке.

Зависно од положаја појединих делова насеља надморска висина се креће од 220 до преко 300 метара. Са југа, истока и запада Бања је заклоњена планином Гоч и њеним огранцима, док је са севера заштићена венцем Гледићких планина и није изложена јаким ветровима. Уже планинско

подручје Врњачке Бање, са планином Гоч, део је огромног шумско-планинског комплекса Копаоника, које представља залеђе Врњачке Бање и простире се према југу. Поред Гоча (1.147м) и Копаоника (2.017м), ту су још и Жељин (1.785м), Јастребац (1.492м) и Столови (1.375м). То огромно шумско пространство од стотине хиљада хектара дочарава шумско-планински амбијент Врњачке Бање. Читаво шире планинско туристичко подручје Бање избраздано је зеленим котлинама кроз које протиче низ брзих планинских потока и речица на свом путу према Западној Морави. Сви ови потоци и речице обилују планинском пастрмком. Веће реке, поред Западне Мораве, су још Ибар на западу и Расина на истоку региона.

3. АНАЛИЗА СТАЊА РОМСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У ОПШТИНИ ВРЊАЧКА БАЊА

Број Рома и Ромкиња у општини Врњачка Бања је 334 (178 мушкараца, 156 жена). Старосна структура грађана ромске националности:

Старост	0-4 година	5-9 година	10-14 година	15-19 година	20-24 година	25-29 година	30-34 година	35-39 година	40-44 година	45-49 година	50-54 година	55-59 година	60-64 година	65-69 година	70-74 година	75-79 година	80+ година
Мушкарци	22	17	17	16	12	10	15	13	13	7	10	7	8	3	5	3	0
Жене	26	15	14	11	16	14	10	10	12	8	6	6	5	1	1	0	1

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs/sr/врњачка-бања>

3.1. Образовање

Укупно је 5 деце ромске националности обухваћене предшколским васпитањем и образовањем за школску 2017/2018. годину.

Број деце ромске националности обухваћено основним образовањем у школској 2022/2023. години 64 ученика.

У систем средњошколског система образовања укупно је укључено 5 ученика ромске националности, док је исти број ученика који су уписани путем афирмативних мера. У периоду израде Локалног акционог плана није било студената ромске националности.

Ромски језик са елементима културе изучавао се током школске 2017/2018 године, у основној школи „Бранко Радичевић“, са укупно 40 ученика који су се изјаснили да желе да уче наведени изборни предмет. За школску 2022/2023 годину није било довољно изјашњених ученика да би се настава овог изборног предмета одражавала, али је за школску 2022/2023 годину ангажован педагошки асистент који интензивно ради са ученицима, наставним особљем и родитељима у циљу постизања што бољих резултата у образовању ангажован на неодређено време.

Табела 1 Школска спрема грађана ромске националности

Укупно	334
Деца млађа од 15 година	111
Без школске спреме	27
Непотпуна основна школа	71
Основно образовање	103
Средње образовање	20
Више/високо образовање	2
Непознато	0

Извор: „База података за праћење мера за инклузију Рома“, Републички завод за статистику, <http://www.inkluzijaroma.stat.gov.rs/sr/врњачка-бања>

Општина Врњачка Бања је за школску 2022/2023 годину обезбедила бесплатан превоз за ученика ромске националности у средњој школи. Такође, ученицима 8. разреда пружена је краткотрајна финансијска помоћ за матуру.

3.2. Запошљавање

Број Рома на евиденцији 2021. године био је 139 (76 жена). Процењује се да је број Рома и Ромкиња много већи него што је показују званични подаци јер се припадници током пријављивања на евиденцији за незапослене нису изјаснили као припадници ромске националне мањине.

Општина Врњачка Бања тренутно реализује три пројекта који за циљ имају између осталог и мере активне инклузије које подразумевају обуке, праксу, економско оснаживање и субвенције за самозапошљавање:

1. „Достојанствен живот - допринос социјалној и инклузији Рома и других маргинализованих група кроз унапређење становања и мере социјалне интеграције у општини Врњачка Бања“, суфинансиран средствима Европске уније у сарадњи са UNOPS-ом као имплементационим партнером укупне вредности 1.007.733,00 USD
2. „Иновативна мера: Обука-Пракса-Посао“, суфинансиран од стране GIZ-а у сарадњи са Министарством за рад, запошљавање, социјална и борачка питања као имплементационим партнером укупне вредности 8,209,969.70 РСД
3. „ROMACTED 2“, финансиран од стране Савета Европе укупне вредности 1.750.500,00 РСД

Општина Врњачка Бања има усвојен Локални акциони план за запошљавање за 2022-2023. годину, који препознаје Роме као једну од теже запошљивих група.

3.3. Становање

У општини Врњачка Бања нема типичних подстандардних насеља у којима живи ромско становништво.

Стамбена стратегије општине Врњачка Бања усвојена је у марту 2019. године. Овај документ садржи податке о становању угрожених група и наводи да су Роми углавном груписани територијално на две сеоске локације, и то у селу Врњци и на граници села Грачац и Подунавци. Карактеристике ових насеља су да су грађена без одобрења за градњу, од слабог материјала, често адаптирана, дограђивана и „крпљена“ према тренутних потреба и могућности њихових становника. Такође у овим насељима не постоји канализациона инфраструктура а и водоводна мрежа не задовољава потребе насеља тако да се могу окарактерисати и као нехигијенска насеља.

Стратешки приоритет наведеног документа је унапређење услова становања за становнике у Ромским насељима, а предвиђена мера је обезбеђивање помоћи за доградњу, адаптацију и реконструкцију објеката за становање и адекватно инфраструктурно опремање ових насеља.

3.4. Здравствена заштита

У општини Врњачка Бања процењује се да 90% ромског становништва поседује здравствену картицу и има изабраног лекара. Такође, процењује се да је 80% Ромкиња обухваћено гинеколошким прегледима. Процент деце ромске националности који су обухваћени систематским прегледима је између 70 и 80%.

Међутим, веома је низак проценат деце ромске националности узраста 24-35 месеци која су примила све препоручене вакцине из националног календара имунизације до свог првог рођендана (до навршене друге године за вакцину против малих богиња) који је између 5-10%. Али је такође проценат имунизације веома низак и за већинско становништво, што је резултат лоше медијске кампање о потребама вакцинисања деце.

Труднице су 100% обухваћене редовним прегледима, као и посете патронажних служби су 100% редовне.

План јавног здравља за период од 2019. до 2029. године предвиђа припаднике ромске националне мањине као кориснике планираних мера и активности.

3.5. Социјална заштита

Центар за социјални рад Врњачка Бања на основу Закона о социјалној заштити и Одлуке о социјалној заштити општине Врњачка Бања омогућава Ромима и Ромкињама остваривање следећих права:

- Новчану социјалну помоћ у 2022. години је користило 152 лица који су се изјаснили као Роми, иначе је тај број већи.
- Једнократне помоћи у 2022. години остварило је 300 корисника Рома, што је 30% од укупног броја одобрених једнократних за друге кориснике једнократних помоћи.
- Изузетне једнократне помоћи које су Роми остварили, углавном за побољшање услова живота, односно адаптацију стамбеног простора, у 2022. години је било 10 изузетних помоћи (од укупно 10 одобрених),

- У 2022. Години подељено је 150 м3 огревног дрвета за 150 ромских породица. И додатак за сваку од тих породица по 7.000 РСД у исту сврху.
- У 2022. години за време Новогодишњих и Божићних празника подељено је 200 пакетића ромској деци до 15 година.
- У 2022. години је ромској деци школског узраста подељено је 70 од 100 пакета школског прибора.
- У 2022. години подељено је око 200 новогодишњих пакетића за децу ромске националности
- Туђу негу и помоћ је остварило 3 корисника ромске националности у 2022. години.
- Националној служби за запошљавање послато је 145 упута за запошљавање лица ромске националности.
- По позиву Центра за социјални рад Врњачка Бања ни једно лице ромске националности није прихватило да се радно ангажује, добровољним радним ангажовањем, за обављање једноставнијих послова у неком јавном предузећу и установи, као могућност побољшања свог материјалног положаја.

4. SWOT АНАЛИЗА ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• извршна власт општине отворена је за решавање питања Рома; • опредељена средства у буџету Општине за финансирање и суфинансирање пројеката за инклузију Рома; • успостављена међусекторска сарадња између локалне самоуправе, Центра за социјални рад, Црвеног крста Националне службе за запошљавање-филијала, образовних установа, Дома здравља и организација ромског цивилног друштва. • ангажовање координатора за Роме општине • у образовним установама укључен педагошки асистент • добро постављен законски оквир • добра стратешка документа коју укључују ромску заједницу • ромска заједница је заинтересована за учешће и сарадњу са локалним институцијама • постојање невладиних организација	• рано напуштање основног образовања и низак степен стеченог знања, посебно код младих Ромкиња • непостојање комуналне инфраструктуре ромским насељима • изразито лоше стање стамбених јединица • недостатак квалификованог кадра • веома висок проценат корисника новчане социјалне помоћи • недовољна партиципација Рома у процесу одлучивања на локалном нивоу • неинформисаност и пасивност ромског невладиног сектора • недовољна укљученост представника ромске заједнице у решавању проблема у сарадњи са институцијама
ШАНСЕ • олакшице за предузетнике; • постојање различитих облика неформалног образовања; • позитивна клима руководећих структура и наклоњеност потребама Рома; • могућност умрежавања и размене искустава примера добре праксе у области заштите права Рома у земљи • доступност обука и донатора • туристичка дестинација, могућности повећања запошљавања	РИЗИЦИ • наставак миграција становништва • одустајање ромске заједнице од учешћа од активности • измена законских аката које се односе на добијање социјалне помоћи

5.ЦИЉЕВИ И МЕРЕ ЛАП-А

Општи циљ Локалног акционог плана је унапређење положаја Рома и Ромкиња на територији општине Врњачка Бања, стварање услова за њихову социјалну укљученост, смањење сиромаштва и сузбијање дискриминације Рома и Ромкиња, односно стварање услова за пун приступ остваривању људских права лица ромске националности.

Посебни циљ 1: Обезбедити пуну укљученост деце и младих из ромске заједнице у квалитетно предшколско, основно, средње и високо образовање

Мера 1.1: Успостављање система за праћење ромске деце у систему образовања на територији општине Врњачка Бања

Мера 1.2: Информисање родитеља ромских ученика и ученике о важности укључивања у образовни систем

Мера 1.3: Повећати број ромске деце која похађају полудневни боравак побољшање успеха ученика

Мера 1.4: Повећати број ученика ромске националности у средњим школама и високошколским установама

Посебни циљ 2: Подстицати укључивање радно способних припадника ромске националне мањине на формално тржиште рада, запошљавање и економско оснаживање, посебно Рома и Ромкиња који припадају категоријама вишеструко теже запошљивих незапослених лица

Мера 2.1: Повећање информисаности Рома о програмима доквалификације и преквалификације и унапређење квалификација и компетенција за конкурентније место на тржишту рада

Мера 2.2: Повећати конкурентност младих Рома и Ромкиња на тржишту рада

Мера 2.3: Подстицање развоја предузетништва код Рома

Посебни циљ 3: Унапређење услова становања Рома у општини Врњачка Бања

Мера 3.1: Унапредити путну инфраструктуру у ромским насељима

Мера 3.2: Побољшање услова за слободне активности и игру деце у ромским насељима

Мера 3.3: Унапређење услова за живот Рома кроз уређење и инфраструктурно опремање нехигијенских Ромских насеља у селима Врњци, Грачац и Подунавци

Мера 3.4: Подршка у санацији и адаптацији кућа

Мера 3.5: Подизање капацитета представника институција и ромске заједнице на тему остваривања права у области становања и спречавања дискриминације, сегрегације

Посебни циљ 4: Унапредити здравље Рома и Ромкиња, унапредити приступ здравственим услугама и омогућити пуно остваривање права на здравље у општини Врњачка Бања

Мера 4.1: Информисање ромске заједнице о значају превентивне контроле здравља

Мера 4.2: Унапређење хигијенско-епидемиолошких услова живота

Посебни циљ 5: Унапредити приступ услугама социјалне заштите и доступност новчаних давања ради смањења сиромаштва и повећања социјалне укључености Рома и Ромкиња у локалној заједници

Мера 5.1: Информисање ромске заједнице о услугама социјалне заштите

Мера 5.2: Подршка и саветодавни рад са ромским породицама у ризику од насиља у породици

Посебни циљ 6: Очување културног идентитета

Мера 6.1: Одржавање активности посвећених култури и историји Рома

6. ПЛАН АКЦИЈЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ

6.1. Акциони план

Акциони план је најважнији део планског документа у практичном смислу јер чини основу за спровођење ЛАП-а. Ниједан стратешки план није употребљив без прецизирања ко, када, којим средствима и на који начин ће остварити задате циљеве. Приликом израде буџета акциони план се „разбија“ на три наредне буџетске године како би се јасно знало шта ће се које године урадити и колико новца планирати за активности у циљаној години. ЛАП је међусекторски документ јер се њом утврђују јавне политике за више области планирања и спровођења јавних политика, те у том смислу одговорне институције и партнери долазе из различитих области/сектора у складу са својим надлежностима.

Акциони план садржи следеће елементе:

- опште и посебне циљеве;
- мере/активности које ће бити предузете у циљу спровођења мера предвиђених планом;
- институције одговорне за спровођење активности;
- рок за завршетак сваке од активности;
- потребна средства за спровођење тих активности и анализу њихових ефеката на буџет;
- показатеље (индикаторе) учинка на нивоу мера јавних политика, као и на нивоу активности.

Циљеви из ЛАП-а прогресивно постају све детаљнији и коначно прерастају у детаљан акциони план.

За сваки специфични циљ потребно је идентификовати мере, задатке и активности и поставити их у логички след. За сваку активност је такође потребно одредити процесне индикаторе (кадар, простор, опрему, материјал и новчана средства) и носиоце активности.

За постизање неких циљева потребан је дуг период, па је неопходно активности планирати у више буџетских година.

Ко су одговорне институције за спровођење активности?

За сваку планирану меру неопходно је одредити институцију/носиоца који је одговоран за праћење спровођења и извештавање о спровођењу стратегије, односно програма који акциони план разрађује и ко ће све учествовати, то јест партнере.

ОПШТИ ЦИЉ
Општи циљ Локалног акционог плана је унапређење положаја Рома и Ромкиња на територији општине Врњачка Бања, стварање услова за њихову социјалну укљученост, смањење сиромаштва и сузбијање дискриминације Рома и Ромкиња, односно стварање услова за пун приступ остваривању људских права лица ромске националности.
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ
1. Обезбедити пуну укљученост деце и младих из ромске заједнице у квалитетно предшколско, основно, средње и високо образовање2. Подстицати укључивање радно способних припадника ромске националне мањине на формално тржиште рада, запошљавање и економско оснаживање, посебно Рома и Ромкиња који припадају категоријама вишеструко теже запошљивих незапослених лица3. Унапређење услова становања Рома у општини Врњачка Бања4. Унапредити здравље Рома и Ромкиња, унапредити приступ здравственим услугама и омогућити пуно остваривање права на здравље5. Унапредити приступ услугама социјалне заштите и доступност новчаних давања ради смањења сиромаштва и повећања социјалне укључености Рома и Ромкиња у локалној заједници6. Очување културног идентитета

ОБРАЗОВАЊЕ											
Посебни циљ 1. Обезбедити пуну укљученост деце и младих из ромске заједнице у квалитетно предшколско, основно, средње и високо образовање											
Мера 1.1. Успостављање система за праћење ромске деце у систему образовања на територији општине Врњачка Бања											
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал		
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.
1.1.1. Прикупљање и анализа података за праћење Рома у образовном систему општине Врњачка Бања	Број школа и ПУ које достављају податке	Успостављена база са дефинисаним параметрима	План и програм пословања ОШ и ПУ	КРП ²	ПУ ³ , ОШ ⁴ , СШ ⁵	-	-	-	●	●	●
Мера 1.2. Информисање родитеља ромских ученика и ученике о важности укључивања у образовни систем											
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал		
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.
1.2.1. Радионице за ученике о значају похађања основне и средње школе, упису студија	Број одржаних радионица	Родитељи и ученици информисани и мотивисани за даље образовање	Листе учесника Фотографије Агенде Извештаји са радионица	КИР	ПА ⁶	30.000,00	-	30.000,00	●	●	●
Мера 1.3. Повећати број ромске деце која похађају полудневни боравак побољшање успеха ученика											
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал		
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.
1.3.1. Обезбеђивање адекватних информација родитељима	Број састанака са родитељима	Повећан број ученика ромске националности у образовном систему	Листе учесника Фотографије Извештај са састанак са родитељима	ОШ	КИР	-	-	-	●	●	●
1.3.2. Обезбедити бесплатну ужину за ученике ромске националности	Бој додељених бесплатних ужина	Смањен број неоправданих изостанака ученика ромске националности у школама	Извештаји основних ЈЛС	ЈЛС Одсек за друштвене делатности	ОШ	500.000,00	500.000,00	-	●	●	●
1.3.3.	Број ученика ромске националности	Смањено осипање	Извештај ЈЛС	ЈЛС	ОШ	290.000,00	290.000,00	-	●	●	●

² КРП – Координатор за ромска питања

³ ПУ – Предшколска установа

⁴ ОШ – Основне школе

⁵ СШ – Средње школе

⁶ ПА – Педагошки асистент

Обезбедити бесплатан превоз за ученике ромске националности	који користе бесплатан превоз	ученика деце ромске националности у образовном систему		Одсек за друштвене делатности								
МЕРА 1.4. Повећати број ученика ромске националности у средњим школама и високошколским установама												
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал			
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.	
1.4.1. Информативна кампања за родитеље, ученике осмих разреда, ученике завршних година у средњим школама	Број одржаних родитељских састанака Број одржаних посета породицама	Родитељи и ученици информисани о важности и могућностима наставка образовања	Листе учесника Фотографије Извештај са састанака	КИР	ПА, СШ	90.000,00	-	90.000,00	●	●	●	
1.4.2. Обезбеђивање финансијске помоћи за ученике у средњим школама	Број ученика којима је додељена финансијска подршка	Ученици ромске националности редовно завршавају средњу школу	Извештај ЈЛС	ЈЛС Одсек за друштвене делатности	ПА, СШ	150.000,00	150.000,00	-	●	●	●	
ЗАПОШЉАВАЊЕ												
Посебни циљ 2. Подстицати укључивање радно способних припадника ромске националне мањине на формално тржиште рада, запошљавање и економско оснаживање, посебно Рома и Ромкиња који припадају категоријама вишеструко теже запошљивих незапослених лица												
МЕРА 2.1. Повећање информисаности Рома о програмима доквалификације и преквалификације и унапређење квалификација и компетенција за конкурентније место на тржишту рада												
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал			
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.	
2.1.1. Информисање ромске популације о траженим занимањима на тржишту рада кроз организовање радионица у ромским насељима	Број одржаних радионица у ромским насељима Број припадника ромске популације који су похађали програм доквалификације/преквалификације	Ромска заједница информисана о траженим занимањима на тржишту рада	Листе учесника Фотографије Извештај са састанака	КРП	НСЗ ⁷	-	-	-	●	●	●	
2.1.2. Организовање обука за доквалификацију, преквалификацију за познатог послодавца	Број реализованих обука и број лица која су успешно завршила обуку	Ромска заједница има повећану компетентност на тржишту рада	Извештај НСЗ	НСЗ, ЈЛС	КИР	8.209.969,70	1.949.100,00	6.260.869,70	●	●	●	
МЕРА 2.2. Повећати конкурентност младих Рома и Ромкиња на тржишту рада												
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал			
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.	

⁷ НСЗ – Национална служба за запошљавање

2.2.1. Креирање програме подршке послодавцима у приватном сектору за запошљавање Рома и Ромкиња	Број припадника ромске националности који учествују у програмима подршке послодавцима у приватном сектору	Најмање 2 припадника ромске националне мањине запослен у приватном сектору кроз примену мера подршке послодавцима	Евиденција НСЗ	НСЗ	ЈЛС	-	-	-	●	●	●
2.2.2. Организовање стручне праксе за младе	Број младих Рома практиканата који учествују у стручним праксама	20 младих Рома стекло је прво радно искуство и повећало компетенције на тржишту рада	Евиденција НСЗ	НСЗ	ЈЛС, ОЦД, КЗМ	-	Опређена средства у Буџету РС и буџету ЛС	-		●	●
2.2.3. Организовање обука и стручних пракси за младе Роме и Ромкиње у приватном сектору	Број обучених и запослених младих Рома и Ромкиња	Млади Роми повећали компетенције на тржишту рада	Евиденција НСЗ	ЈЛС	НСЗ, ОЦД, МСПП ⁸	1.500.000,00	500.000,00	1.000.000,00		●	●
МЕРА 2.3. Подстицање развоја предузетништва код Рома											
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал		
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.
2.3.1. Организовање обука за самозапошљавање	Број реализованих обука Број лица ромске националности која су успешно завршила обуку	Припадници ромске заједнице користе програме подршке за самозапошљавање	Извештај НСЗ	НСЗ	ЈЛС, ОЦД	-	-	-	●	●	●
СТАНОВАЊЕ											
Посебни циљ 3. Унапређење услова становања Рома у општини Врњачка Бања											
МЕРА 3.1. Унапредити путну инфраструктуру у ромским насељима											
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал		
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.
3.1.1. Решавање проблема канализације у насељу Грачац	Израђена секундарна мрежа и прикључена на канализациони колектор	Обезбеђена инфраструктура у насељу Грачац	Извештај ЈКП	ЈЛС	ОСА ⁹ , ЈЛС	-	-	-			●
МЕРА 3.2. Побољшање услова за слободне активности и игру деце у ромским насељима											
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал		
	Индикатор	Очекивани	Извори	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други	2023.	2024.	2025.

⁸ МСП – Мала, средња предузећа и предузетници

⁹ ОСА – Општинска стамбена агенција Општине Врњачка Бања

		резултат	верификације					извори			
3.2.1. Одржавање парка у Грачцу	Број замењене дотрајале опреме за парк	Уређен простор за слободне активности и игру деце у ромским насељима	Фотографије Извештај ЈЛС	КИР	ЛАГ	108,000	108,000	-		●	●
МЕРА 3.3. Унапређење услова за живот Рома кроз уређење и инфраструктурно опремање нехигијенских Ромских насеља у селима Врњци, Грачац и Подунавци											
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал		
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.
3.3.1. Израда пројеката реконструкције, адаптације и доградње објекта Рома у складу са потребама породица и просторним могућностима	Број реконструисаних, адаптираних и дограђених објеката	Унапређени услови за живот Рома	Извештај ОСА	ОСА	КРП, ОЦД	-	Буџетирано у оквиру Акционог плана за спровођење стамбене стратегије	-	●	●	●
3.3.2. Обезбедити правну и техничку помоћ Ромима и Ромкињама у регулисању имовинско-правни статус објеката и парцела у циљу озакоњења објеката	Број случајева којима је пружена правна и техничка помоћ	Ромска заједница учествовала у процесима озакоњења објеката	Извештај КИР	КИР	КРП, ОЦД	200.000,00	-	200.000,00	●	●	●
МЕРА 3.4. Подршка у санацији и адаптацији кућа											
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал		
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.
3.4.1. Додељивање грађевинског пакета за санацију и адаптацију кућа	Број додељених грађевинских пакета	Ромска заједница има боље услове становања	Извештај ЦСР	ЦСР ¹⁰	КРП	1.600.000,00	1.600.000,00	-	●	●	●
МЕРА 3.5. Подизање капацитета представника институција и ромске заједнице на тему остваривања права у области становања и спречавања дискриминације, сегрегације											
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал		
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.
3.5.1. Организовање обука за представнике институција и ромске заједнице на тему права у области становања у складу са	Број одржаних обука на тему остваривања права у области становања и спречавања дискриминације и сегрегације	Институције и ромска заједница повећале капацитете за спровођење права	Листе учесника Фотографије Извештаји са обука	КИР	ОЦД	30.000,00	-	30.000,00	●	●	●

¹⁰ ЦСР – Центар за социјални рад

међународним стандардима људских права		становања										
ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА												
Посебни циљ 4. Унапредити здравље Рома и Ромкиња, унапредити приступ здравственим услугама и омогућити пуно остваривање права на здравље у општини Врњачка Бања												
МЕРА 4.1. Информисање ромске заједнице о значају превентивне контроле здравља												
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал			
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.	
4.1.1. Едукације становника ромских насеља о значају редовне имунизације, здравственој заштити и очувању здравља	Број спроведених обука у ромским насељима	Ромска заједница информисана о значају здравствене заштите	Листе учесника Фотографије Извештаји са обука	ДЗ ¹¹	ЈЛС, ОЦД	30.000,00	-	30.000,00	●	●	●	
4.1.2. Информативне радионице о значају очувања здравља код девојчица, значај школовања као и последице склапања раних бракова	Број спроведених обука у ромским насељима	Ромска заједница информисана о последицама склапања раних бракова	Листе учесника Фотографије Извештаји са обука	ДЗ	ЈЛС, ОЦД	30.000,00	-	30.000,00	●	●	●	
4.1.3. Едукација о превенцији хроничних незаразних обољења	Број спроведених обука у ромским насељима	Ромска заједница информисана о значају превенција	Листе учесника Фотографије Извештаји са обука	ДЗ	ЈЛС, ОЦД	30.000,00	-	30.000,00	●	●	●	
4.1.4. Организовање радионице за адолесценте/киње о штетном утицају дрога и наркоманији, штетности дувана и алкохола у ромским насељима	Број организованих радионица	Млади из ромске заједнице информисани о штетности опојних средстава	Листе учесника Фотографије Извештаји са радионица	ДЗ	ЈЛС, ОЦД	30.000,00	-	30.000,00	●	●	●	
4.1.5. Организовати предавања и индивидуални рад са Ромима и Ромкињама о њиховим правима у систему здравствене заштите и правима пацијената	Број организованих предавања	Ромска заједница информисана о коришћењу права из области здравствене заштите	Листе учесника Фотографије Извештаји са предавања	ДЗ	ЈЛС, ОЦД	30.000,00	-	30.000,00	●	●	●	
МЕРА 4.2. Унапређење хигијенско-епидемиолишких услова живота												
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал			
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.	
4.2.1. Анализирати хигијенско	Израђена анализа	Креиране препоруке за	Извештај ДЗ	ДЗ	ЈЛС	200.000,00	-	200.000,00	●	●	●	

¹¹ ДЗ – Дом здравља „Др Никола Џамић“, Врњачка Бања

епидемиолошке услове у ромским насељима		унапређење епидемиолошких услова у ромским насељима										
4.2.2. Едукација ромске заједнице у насељима о спречавању ширења заразних болести	Број организованих радионица	Ромска заједница информисана о спречавању ширења заразних болести	Листе учесника Фотографије Извештаји са радионица	ДЗ	КИР	30.000,00	-	30.000,00	●	●	●	
СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА												
Посебни циљ 5. Унапредити приступ услугама социјалне заштите и доступност новчаних давања ради смањења сиромаштва и повећања социјалне укључености Рома и Ромкиња у локалној заједници												
МЕРА 5.1. Информисање ромске заједнице о услугама социјалне заштите												
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал			
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.	
5.1.1. Спровођење информативне кампање о доступним услугама социјалне заштите	Број одржаних кампања	Ромска заједница информисана о доступним услугама социјалне заштите	Листе учесника Фотографије Извештаји са радионица	ЦСР	ЈЛС, ОЦД	-	-	-	●	●	●	
МЕРА 5.2. Подршка и саветодавни рад са ромским породицама у ризику од насиља у породици												
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал			
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.	
5.2.1. Организовање едукација о превенцији, препознавању и начинима реаговања у случајевима породичног насиља	Број одржаних радионица	Ромска заједница информисана о борби против насиља у породици	Листе учесника Фотографије Извештаји са радионица	ЦСР	ЈЛС, ОЦД	-	-	-	●	●	●	
КУЛТУРА												
Посебни циљ 6. Очување културног идентитета												
МЕРА 6.1. Одржавање активности посвећених култури и историји Рома												
Активност	Показатељи (индикатори) исхода			Носиоци и учесници		Извори финансирања			Интервал			
	Индикатор	Очекивани резултат	Извори верификације	Носилац	Партнери	Укупно	Буџет ЈЛС	Други извори	2023.	2024.	2025.	
6.1.1. Обележавање Дана Рома 8. април	Одржана конференција	Очувни културни и историјски датум за ромску заједницу	Листе учесника Фотографије Извештаји са догађаја	КИР	ЈЛС, ОЦД	600.000,00	600.000,00	-	●	●	●	
6.1.2. Организовање трибина и округлих столова на тему ромске културе и историје	Број одржаних догађаја	Неговање културе ромске заједнице	Листе учесника Фотографије Извештаји са догађаја	КИР	ЈЛС, ОЦД	50.000,00	-	50.000,00	●	●	●	

6.2. Ресурси / буџет

Обезбеђење финансијских средстава за спровођење ЛАП-а на локалном нивоу подразумева сукцесивно обезбеђење средстава по годинама у складу са постављеним приоритетима. ЛАП је свеобухватан и у његово спровођење се укључује читав низ различитих јавних институција, које за свој рад имају дефинисана финансијска средства. Свака институција за себе годишње планира програмске активности и пројекте, који се финансирају из буџета.

Могући извори финансирања су општински буџет; Влада РС – конкурси министарстава; велике компаније – спонзорства; међународне донације; претприступни фондови Европске уније (ИРА). ЛАП се фокусира на активности које се могу финансирати.

Програмску структуру корисника буџета, коју је урадило Министарство финансија Републике Србије, чине три програмске категорије: програм, програмска активност и пројекат, којима се групишу расходи и издаци. Те програмске категорије распоређене су у два хијерархијска нивоа. На вишем нивоу су програми, а на нижем су програмске активности и пројекти који им припадају. Програм представља скуп мера које корисници буџета спроводе у складу са својим кључним надлежностима и утврђеним средњорочним циљевима. Програм се састоји од независних, али тесно повезаних компонената – програмских активности и/или пројеката. Алокација средстава опредељених за програм спроводи се апропријацијама везаним за програмске активности и пројекте у оквиру програма. Програм се утврђује и спроводи од стране једног или више корисника буџета и није временски ограничен.

Програмска активност је текућа делатност корисника буџета чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма.

Програмске активности се утврђују на основу његових уже дефинисаних надлежности. Могу се односити на: пружање јавне услуге, припрему и доношење нормативних и стратешких аката, рад инспекцијске службе, спровођење мера јавних политика, административну делатност органа и др. Програмска активност мора бити део програма, спроводи се од стране само једног корисника буџета и није временски ограничена.

Пројекат је временски ограничен пословни подухват корисника буџета чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе постизању циљева програма. Може се односити на капитално улагање, унапређење процедуре у јавној администрацији, усавшавање државних службеника и сличне подухвате који доприносе квалитетнијем пружању јавних услуга. Такође, пројекти могу представљати краткорочни инструмент утврђене јавне политике.

Детаљан годишњи буџет за сваку следећу годину примене ЛАП-а биће урађен на основу разрађених годишњих планова за те године. Средства за реализацију овог документа обезбеђиваће се из следећих извора:

1. буџета локалне самоуправе
2. буџета Републике Србије
3. донаторских буџета, односно пројеката који ће се развити на основу овог Плана;
4. других доступних извора.

Процењено је да ће за реализацију Локалног акционог плана бити укупно потребно 13.737.969,70 динара.

7. ПРИМЕНА И ПРАЋЕЊЕ

7.1. Аранжмани за примену (имплементација)

Аранжмани за примену ЛАПа у Општини Врњачка Бања обухватају локалне структуре и све потребне мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење.

У оквиру локалних структура, разликују се:

- 1) структуре за управљање процесом примене ЛАПа, и
- 2) структуре које су оперативне и примењују ЛАП.

Структуру за управљање процесом примене ЛАПа, након његовог усвајања, представљаће Институционална радна група РОМАКТЕД и Канцеларија за инклузију Рома у оснивању које су учествовале у његовој изради.

Оперативну структуру за примену овог документа чиниће институције, организације и тимови фор-мирани у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу локалног плана. У складу са документом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници – партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентно-сти рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену локалног плана има следеће задатке и одговорности:

1. Реализација ЛАПа;
2. Непосредна комуникација с корисницима услуга које се обезбеђују локалног акционог плана;
3. Редовно достављање извештаја доносиоцима одлука у локалној самоуправи;
4. Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака локалног акционог лана;
5. Унапређење процеса примене ЛАПа у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације у односу на очекиване резултате примене ЛАПа. Управљачка и оперативне структуре уредиће време и начин размене информација и предузимање одговарајућих акција.

7.2. Праћење и оцена успешности (мониторинг и евалуација)

Институционална радна група РОМАКТЕД и Канцеларија за инклузију Рома у оснивању програма биће задужена за извештавање и праћење реализације ЛАП-а. Ова радна група прикупљаће и обједињаваће податке потребне за праћење и извештавање наведених мера/активности по областима и припремаће годишњи извештај. Кроз годишње извештаје локалне институције, ромска заједнице и шира јавност информисаће се о ефикасности, ефикасности, одрживости и утицају ЛАП-а на унапређење положаја ромске заједнице у општини Врњачка Бања.

Мониторинг или праћење се одвија континуирано током реализације плана и има за циљ контролу и подршку спровођења, као и евентуалне измене „у ходу“ када је то потребно.

Евалуација се спроводи након завршетка периода спровођења плана и представља веома важан процес јер нам омогућава да измеримо до које мере смо постигли постављене циљеве и да сагледамо оправданост предузетих активности.

Како се спроводи праћење и извештавање?

Добар план евалуације даје нам слику о ефикасности спровођења плана!

Приликом дефинисања плана свакако је важно да се одреди особа или особе које ће бити задужене за евалуацију и праћење спровођења локалног акционог плана. Евалуација може да се спроводи интерно, али је могуће ангажовати и стручњаке за спољашњу процену постигнутих резултата.

Организација за економску сарадњу и развој (OECD) понудила је данас најшире прихваћене критеријуме за евалуацију развојних пројеката, програма и политика.

Пет основних критеријума су:

1. Релевантност

У којој мери су постављени циљеве и спроведене активности у складу са потребама циљне групе односно корисника?

Пример и питања:

- Да ли смо поставили одговарајуће циљеве? Да ли су они релевантни (одговарајући) за кориснике?
- Да ли су предвиђене активности и исходи у складу са постављеним општим и специфичним циљевима?
- Да ли спроведене активности и резултати одговарају жељеном утицају и ефекту? У којој мери је активност прихваћена од заједнице?

2. Ефективност (делотворност)

Испитује у којој мери су постављени циљеве достигнути односно остварени.

Пример и питања:

- Да ли су постављени циљеве остварени и у којој мери?

- Који су фактори допринели да постављени циљеви буду или не буду остварени?

3. Ефикасност (исплативост)

Испитује да ли смо применили најисплативију меру да бисмо постигли жељене резултате. То значи да разматрамо колико је наша активност економична у односу на друга решења којима се може постићи исти резултат.

Примери питања:

- Да ли су активности имале најбољи однос цена–резултат?
- Да ли су циљеви постигнути на време?
- Да ли су планиране активности спроведене на најефикаснији начин у односу на друга решења?

4. Утицај

Испитује на шта су све утицале наше активности, било да су ефекти позитивни или негативни, било да су они настали као директан или индиректан резултат наших активности, било да су планирани или непланирани.

Можемо разматрати какав је утицај остварен генерално на локални економски и социјални развој и на животну средину.

Примери питања:

- Шта се догодило као резултат наших активности?
- Да ли је постигнута жељена промена код циљне групе?
- Које промене увиђамо код циљне групе и у заједници?
- На колико људи су промене утицале?

5. Одрживост

Испитујемо колико су позитивне промене одрживе ако престане финансирање, односно да ли можемо да обезбедимо средства која ће омогућити континуирано спровођење активности и остварење циљева.

Примери питања:

- У којој ће мери позитивни исходи постојати и након престанка финансирања активности?
- Који су главни фактори који утичу на одрживост?
- Евалуација представља крај циклуса планирања и том приликом постављамо питање:

Водимо се индикаторима које смо одредили у акционом плану и проверавамо у којој мери је промена остварена. Треба узети у обзир здравствене и остале индикаторе из слике здравља који указују на проблеме које смо желели да решимо.

Међутим, потребно је узети у обзир да у неким случајевима могу да се виде тек након дужег периода у односу на период трајања плана. Зато је важно да на реалистичан начин утврдимо индикаторе који ће нам показати ефекте у датом временском оквиру. Поред тога, важно је пратити и индикаторе на којима ће се промене увидети тек касније, у циљу укључивања истих у наредне ЛАП-ове, обзиром да евалуација представља крај једног циклуса планирања, али и увод у нови.

- **Циљ праћења и оцене успешности (мониторинга и евалуације)** Плана је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех Плана ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.
- **Временски оквир:** Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2019-2021. године. Евалуација (као анализа података и доношење оцене о успешности) вршиће се периодично - једном годишње и подносиће се извештај ОВ Врњачка Бања. Финална евалуација обавиће се на крају 2021. године.
- **Предмет мониторинга и евалуације:** Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање испуњења активности - задатака и специфичних циљева.
- **Кључни индикатори утицаја** за праћење и оцењивање успешности примене Плана ће бити следећи:
 - Број нових услуга - локалних мера / програма;
 - Обухват новим услугама и мерама;
 - Структура корисника/ца услуга и мера/програма;
 - Ниво укључености различитих актера у пружање услуга/мера у локалној заједници;
 - Обим финансијских средстава издвојених за услуге/мере;
 - Структура финансијских средстава издвојених за услуге/мере (буџет локалне самоуправе, донаторска средства, други извори...).
- **Методе и технике мониторинга и евалуације:** За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: евидентирање корисника, интервјуи са корисницима (упитници, разговори, трибине, фокус групе), анкете, извештавање и др.

Институционална радна група РОМАКТЕД и Канцеларија за инклузију Рома ће својим Планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације спровођења ЛАП-а.

ЛИТЕРАТУРА

1. Народна скупштина Републике Србије, **Закон о локалној самоуправи** („Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон и 47/2018
2. Влада Републике Србије, **Стратегија за социјалну инклузију Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2022. до 2030. године** („Службени гласник РС“, број 23 од 17. фебруара 2022.), 89. стр.
3. Влада Републике Србије, **Акциони план за примену Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији 2016-2025. за период од 2017. до 2018. године**, Београд, 2017. године, 68. стр.
4. Општина Врњачка Бања, **Стратегија одрживог развоја општине Врњачка Бања 2013-2023** („Сл. лист Општине Врњачка Бања“, бр. 6/2013 и 2/2015 – измене и допуне), Врњачка Бања, 2013. године. 354. стр.
5. Влада Републике Србије, **Програм реформи политике запошљавања и социјалне политике у процесу приступања Европској унији**, Влада Републике Србије, Београд, 2016. године, 72. стр.
6. Министарство здравља РС, **Истраживање здравља становника Републике Србије 2006. година финални извештај**, Београд, 2017. године, 1017 стр.
7. Општина Врњачка Бања, **Локални акциони план за унапређење положаја особа са инвалидитетом Општине Врњачка Бања 2016 – 2020** („Службени лист Општине Врњачка Бања“, бр. 6/16), 62 стр.
8. АПР, Регистар мера и подстицаја регионалног развоја - <http://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/>

ОПШТИНА ВРЊАЧКА БАЊА
36210 Врњачка Бања
Крушевачка 17
www.vrnjackabanja.gov.rs

ЉУДИ